

Şehnâz Peşrev

Ney

Kemani Ali Ağa

Usûlü : Zencir [120/4]

1. Hane / (Hane-i Evvel) / (Serhane)

Measures 1 to 18 of the first section. The notation is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The melody is written on a single staff with various note values and rests.

Teslim / (Mülazime)

Measures 19 to 28 of the Teslim section. The notation is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The melody is written on a single staff with various note values and rests.

2. Hane / (Hane-i Sani)

Measures 29 to 45 of the second section. The notation is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The melody is written on a single staff with various note values and rests.

29 **3. Hane / (Hane-i Salis)**

33

37

41

45

29 **4. Hane / (Hane-i Rabi)**

33

37

40

43

46

29 **5. Karar / (Zeyl Hane)**

Kemani

Ali Ağa

[1770 - 1830]

Kemani Ali Ağa'nın 1765-1770 yılları arasında bir tarihte İstanbul'da doğduğu sanılıyor. Küçük yaşlarında Enderûn'un "Hazine Odası"na alındı. Sultan II.Mahmud döneminde bu odadaydı. 1813 yılında başçavuş oldu. Eğitim ve öğrenimini burada tamamlayarak "sinekemani" çalmasını öğrendi. Sesi de güzel olduğu için bazen fasullarda hânendelik yapardı. Bu okulun gelenekleri içinde muhasipliğe kadar yükseldi. İçkiye düşkünlüğü sebebiyle bir süre saraydan uzaklaştırıldı ise de bir zaman sonra görevine iade edildi. Saraydan uzaklaştırılması ile ilgili olarak başka olaylar da anlatılır: Bir ramazan günü Ali Ağa'nın sarayın bahçesinde bulunduğu sırada, kılık değiştirerek bahçeye gelen pâdişahı tanımamış ve gerektiği kadar saygı göstermemiş. Oruç hali ile istemeden sebep olduğu bu olay üzerine hiddetlenen pâdişah onu sürgüne göndermiş. Sonra silâhtar İbrahim Ağa'nın tasavvufu ile saraydaki görevine geri dönen Ali Ağa huzurda yapıldan bir fasıldan sonra affedilmiş. Romanyalı kemancı Miron ve Corci ayarında bir sanatkâr olduğu için pâdişah kendisini pek severmiş. Saraya bu ikinci girişinden sonra müezzinelik yaptı. Müsikiyi Enderûn hocalarından öğrenen Ali Ağa 6 Haziran 1830 tarihinde İstanbul'da öldü. Şişman bir kimseydi ve bir bacağı da sakattı.

Ali Ağa ondokuzuncu yüzyılın en önemli saz eserleri bestekârlarından biridir. Elimizde bulunan eserlerinde "klâsik okul'un bütün kâidelerine bağlı bir sanatkâr olarak görünmesine rağmen, bir takım yeni buluş ve heyecanların izlerini bulmak da mümkündür. Ayrıca eserlerinde duygulu bir ifade gücünün bulunuşu dikkati çeker. Bu durum şehnaz makamındaki peşrevinde özellikle belirgindir." Bilinen eserleri beş peşrev, üç saz semâsi, otuz kadar şarkıdan ibarettir. "Şarkıları Hacı Ârif Bey'den önceki bestekârların eserlerine göre oldukça orjinaldir."

KAYNAK : 'Türk Musikisi Tarihi' / Dr.M.Nazmi Özalp

Z e n c i r U s û l ü

Birinci Çeşit Zencir Usûlü

a) 120 zamanlıdır.

b) Bir çifte Düyek (16 / 4), bir Fâhte (20 / 4), bir Çember (24 / 4), bir Devr-i Kebir (28 / 4), bir Bereşân (32 / 4) usûllerinin kendi formalarında peşpeşe sıralanmaları ile elde edilmiştir. Bu beş çeşit usûlün hepsi ikinci mertebede yani 4'lük mertebededir. 16 zamanlı usûlle başlayıp, 4'er zaman artarak 32 zamanlıya kadar gelir (16+20+24+28+32=120). En başa 120 / 4 yazarak her usûlün başına usûl rakamını ve onu meydana getiren küçük usûl veya zamanlar noktalı ölçü çizgisiyle, her usûlün sonu düz bir ölçü çizgisiyle 120 zamanın sonu ise düz iki ölçü çizgisiyle ayrılmalıdır. Onu takip eden Zencir usûlünün başına yine yine 120 / 4 yazılmalıdır.

c) 120 / 4'lük ikinci mertebesi kullanılmıştır.

d) Pişrev, beste ve kârlarda kullanılmıştır. Zecir usûlü ile ölçülmüş bestelerde mısra ve terennüm 1 usûldür. Mısra çifte Düyek'le başlar ve Çember sonunda biter. Devr-i Kebir de terennüm ile başlar ve Bereşân usûlünde de mısraın sonundan alınmış bir kısım tekrar edilir. Dede Efendi'nin Sultâni Yegâh bestesinde Bereşân yoktur. Bu sebeple hem usûl 88 zamanlı olur, hem de terennümden sonra mısraın sonundan alınan kısmın tekrarı yoktur. Dede'nin kullandığı bu Bereşân'sız usûle hem bir çeşit Zencir, hem de bir çeşit Çar usûlü kâbildir.

e) Darbların kuvveti usûllerin kendilerindeki gibidir.

Kaynak :

1) ' Türk Musikisinde Usuller ve Kudüm ', M. Hurşit UNGAY

2) ' Türk Musikisi Nazariyatı ve Usûlleri-Kudüm Velveleri ' İsmail Hakkı ÖZKAN [1941- 2010]

Z e n c i r D a r b U s û l ü

[120 / 4] m e r t e b e s i

- 1 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 2 . Darb : (Te-Ee-Ee-Ek) / [4 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 3 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 4 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 5 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 6 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 7 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 8 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]

- 9 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 10 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 11 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 12 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 13 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 14 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Zayıf]
- 15 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 16 . Darb : (Ta-Aa) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 17 . Darb : (He-Ek) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 18 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 19 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 20 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 21 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 22 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 23 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 24 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 25 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 26 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 27 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 28 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 29 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 30 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Zayıf]
- 31 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 32 . Darb : (Ta-Aa) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 33 . Darb : (He-Ek) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 34 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 35 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 36 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 37 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 38 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 39 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 40 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 41 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 42 . Darb : (Tek) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 43 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 44 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 45 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 46 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 47 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 48 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 49 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 50 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 51 . Darb : (Ta-Aa) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 52 . Darb : (He-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 53 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 54 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 55 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 56 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 57 . Darb : (Dü-Üü-Üü-Üm) / [4 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 58 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 59 . Darb : (Dü-Üü-Üü-Üm) / [4 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 60 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 61 . Darb : (Dü-Üü-Üü-Üm) / [4 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 62 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 63 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Zayıf]
- 64 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 65 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 66 . Darb : (Ta-Aa) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 67 . Darb : (He-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 68 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 69 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 70 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 71 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]